

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В УПРАВЛІННІ АГРАРНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ

Соціальна відповідальність є одним із пріоритетів управління сільськогосподарськими підприємствами, тому на сьогодні керівництву організацій необхідно здійснювати управлінську діяльність, що базується на етичних нормах та цінностях і приводить до зростання життєвого рівня суспільства, підприємства, персоналу. Як свідчить стан соціальної відповідальності в управлінні сільськогосподарськими підприємствами, слід визначити напрями власної політики як у сфері зовнішньої соціальної відповідальності управління, так і у внутрішній його складовій.

Коротко зупинимося на характеристиці кожної із перелічених складових зовнішньої соціальної відповідальності в управлінні підприємством.

1. Високі етичні стандарти ведення бізнесу. Важливого значення на даному етапі розвитку організацій є впровадження етичних норм, які відображають систему загальних цінностей, суспільних уподобань і правил поведінки працівників підприємства. Оскільки, етична поведінка підприємства-потужний засіб формування його позитивного іміджу, слід розробити внутрішній кодекс етики, здійснювати соціальні ревізії відповідними комітетами зі складу працюючих всіх структурних одиниць. Кодекс етики є своєрідним внутрішнім нормативним актом, обов'язковим для виконання всіма працівниками організації, який передбачає певні заходи дисциплінарного впливу за невиконання чи неналежне виконання його основних положень.

2. Підтримка соціальної інфраструктури регіону передбачає, перш за все, будівництво і реконструкцію доріг, комунікацій, об'єктів охорони здоров'я, культурних споруд силами або за кошти підприємства.

3. Освітні програми.

Ставлячи проблему соціальної відповідальності у сфері аграрного бізнесу та бізнес-освіти, слід з'ясувати наступні питання: що таке соціальна відповідальність, які форми, критерії соціальної відповідальності суб'єктів суспільних взаємодій (особистості, спільноти, організації, урядової структури тощо); які переваги отримує суспільство від соціально-відповідальної поведінки суб'єктів ринку; яку користь від неї має сам бізнес, зокрема, заклади бізнес-освіти; що заважає більш ефективній участі бізнесу у вирішенні соціальних проблем країни; з'ясувати міру відповідальності і розмежування обов'язків держави, бізнесу і закладів бізнес-освіти в соціальній сфері, а також реально визначити соціальні програми, які проводять чи можуть проводити зазначені суб'єкти; що можуть і повинні робити для цього заклади бізнес-освіти, бізнес, органи державного управління та громадські організації; що має зробити сам бізнес для набуття високого статусу – соціально-відповідального.

Механізми взаємодії сфери виробництва і освітньої сфери мають включати: поширення знань про основні принципи СВУ; корпоративні університети (освіта-наука-виробництво); центри передавання виробництву новітніх технологій; центри безпосереднього (у т.ч. на виробництві та в наукових установах) навчання, у т.ч. стажування викладачів у практичних навичках; створення спільних (освіта-виробництво) підприємств та наукових центрів (освіта-наука); залучення працівників підприємств до освітнього процесу; реалізація спільних дослідницьких проектів; спільна участь в управлінні компаній та ВНЗів; проведення спільного аналізу та розробки прогностичних (планових) оцінок потреби (за обсягами та у професійно-кваліфікаційному розрізі) у підготовці фахівців, участь у формуванні регіонального та відомчого сегментів держзамовлення; спільна розробка освітніх програм, проектів професійно-освітніх стандартів для вищої освіти та безперервного навчання; підготовка достатньої чисельності кваліфікованих фахівців із впровадження систем менеджменту за стандартами ISO з якості продукції, охорони навколишнього середовища, охорони здоров'я, безпеки

праці та трудових стандартів; запровадження до навчальних програм бізнес-шкіл, економічних факультетів університетів та інших навчальних закладів теорії та практики СВУ; підготовка навчальних програм, фахівців, менеджерів та експертів із систем корпоративної соціальної відповідальності та збалансованого розвитку; стажування студентів на підприємствах; реалізація наукових проектів на замовлення підприємств; надання підприємствами стипендій для студентів, матеріальних стимулів для викладачів, що беруть участь у спільних проектах, тощо; залучення бізнес-структур до спільної участі в розробці та реалізації програм соціального розвитку регіонів; підготовку та розповсюдження спеціальної літератури, проведення семінарів із питань соціальної відповідальності.

4. Добročинні внески (грошова допомога або продуктові набори) святкування до Дня Знань, Дня Перемоги, Дня людей похилого віку, свята весни, Дня села та ін.

До напрямків підвищення рівня внутрішньої соціальної відповідальності в управлінні сільськогосподарськими підприємствами слід віднести: підвищення кваліфікації робітників, діяльність з перепідготовки кадрів має носити плановий характер і високий рівень обов'язковості виконання планів, створення прозорих програм мотивування підприємств, формування корпоративного духу, забезпечення атмосфери захищеності; покращення рівня умов праці.

Таким чином, не байдуже ставлення до загальносуспільних проблем сприяє підвищенню зацікавленості працівників до праці, оскільки вони одночасно виступають також громадянами, споживачами, батьками та мешканцями села. Тож, турбота про громаду трансформуватиметься в турботу про працівників.

Соціальна відповідальність в управлінні є дієвою у випадку дотримання балансу інтересів між соціальними партнерами і бажання досягнення цілей організації.